

Oruca Dair Mülâhazalar

– M.Nihat Malkoç · 02 Aralık 2010

ORUCA DAİR MÜLAHAZALAR

M.NİHAT MALKOÇ

Zaman yine bir nehir misali aktı ve ramazan ayı kapımıza dayandı. Çoğu kişinin dilinde 'ne de çabuk geçti günler' yakınması var. Haksız da değiller; zira günler çok hızlı bir tempoda mukadder sona akıyor. Bizlere düşen yakınma değil, yaşadığımız günlerin içini doldurmaktır. Zaten elden gelen de budur. Hiçbirimiz günlerin akışına müdahale edemeyiz.

On bir ayın sultanı olan ramazan ayı, hayata artı değerler katıyor. Bu ayla beraber olağan giden hayatta olağanüstü güzellikler kendini gösteriyor. Ruhlarımız beden kafesinden kanatlanıp adeta masmavi göklere yol alıyor. Eksik yanlarımız tamamlanıyor. Ruh yaraları ramazan merhemiyle sağalıyor. Dostluklar hatırlanıyor, aileler arasında gidip gelmeler başlıyor. Fakirler ve kimsesizlerin yıl boyu çektiği açlıklar daha iyi idrak edilebiliyor.

Ramazan gönül ufkumuzu genişletiyor. Diğer zamanlarda göremediğimiz, doyasıya yaşayamadığımız manevi güzellikleri bu müstesna ayda doyasıya yaşama imkânı buluyoruz. Bu ayın mukaddes ikliminde, unuttuğumuz değerleri ve değerliliği hatırlayabiliyoruz. Bir anlamda gönül gözümüzü açıyor oruç, basiret nazarlarımızın zincirini kırıyor.

Oruç nice asırlardır insanların maneviyatını tamir ediyor. Rabbimizin "Ey iman edenler! Oruç, sizden öncekilere olduğu gibi size de yazıldı. Belki bu sayede takvaya erersiniz."(Bakara 183) hitabı orucun çok eski ve köklü bir ibadet olduğunu gösteriyor. Yani oruç ibadeti sadece İslam ümmetinin üzerine farz kılınmamıştır. Bizden önceki milletler ve ümmetler de oruçla imtihan edilmiştir. Bu da orucun önemini daha da artırıyor.

Hakkıyla tutulan oruç, kulun takva sahibi olmasını sağlar. Yukarıdaki ayette de orucun gayesi takvaya ermek olarak gösteriliyor. Takva deyip de geçmeyin, takva kulu kuldandan ayıran bir üstünlük sebebidir. Bizi yaratan ve doyuran Allah bizim kaşımıza, gözümüze değil; takvamıza değer veriyor. "Üstünlük takvadadır" hadisi de bunu apaçık gösteriyor mu?

Oruç sadece yemekten içmekten kesilmek değildir. Orucu bu kadar basit bir ibadet olarak görmek onu layıkıyla anlayamamaktır. Oruç; ne zaman ne yapacağı belli olmayan, kulu daima dipsiz uçurumların eşğine götüren nefsi zincire vurmaktır. Oruç tutmak; her türlü fitne fesada, gıybet karşısında kendini ve dilini tutmaktır. Zira kulluk bilinci içerisinde olmayan kişiye orucun ne faydası olabilir ki? Orucu rejim yapmaktan ayıran da kulluk bilincidir.

Bazı akli evveller 'Oruca ne gerek vardı?' sualini soruyorlar anlamsızca. Oruç hakikatini idrak edemedikleri için orucu bir zulüm gibi görüyorlar. Ne yazık ki onlar oruçla perhizi bir görüyor, bunları birbirine karıştırıyorlar. Aslında mülkün sahibi olan Allah'ın bizim orucumuza hiç ihtiyacı yoktur. Fakat bizim Allah'ın orucuna ihtiyacımız vardır. Zira oruç nefis terbiyesidir. Oruç, kulun imanını diri tutar. Pörsümüştü yanlarımızı tazeler. Oruçla her dem yeniden doğarız. Tabir caizse ölen iman hücreleri oruçla yenilenir, kuvvet kazanır.

Her şeyi şekilden ibaret görüyor, öze inemiyoruz. Bu sıgılık oruç ibadetinde de karşımıza çıkıyor. Ne yazık ki orucu da yemek ve içmekten kesilmek olarak, şekli boyutuyla görüyoruz. Oysa oruç manevi kamalata erişmek için kutlu bir merdivendir. Bu merdivenle Hakk'ın rahmet iklimine çıkarız. Biz orucu kulluk bilinci içerisinde tutacağız ki oruç da bizi kötülöklere bulaşırken, belalara uğramaya ramak kala, sıradan ayağımız kaydığında tutacak.

Orucu hakkıyla tutmak demek orucu tüm azalara tutturmak demektir. Nefsini açlıkla terbiye eden insan başkalarının arkasından konuşmaz, onları çekıştirmez. Haramlara karşı hassas olur, şüpheli şeylerden sakınır. Oruçlu insan; gözünü, dilini, kulağını, elini, ayağını haramlardan çeker; cinsel arzularını helal dairesinin dışına çıkarmaz. Keza oruç büyük küçük demeden bütün günahlara sırt çevirmektir. Bunu başaramıyorsanız orucunuz makbul değildir.

Bedenin zekâtı olarak kabul edilen orucu layıkıyla tutan kişi Allah'ın razı olacağı insanların vasıflarıyla vasıflanır. O kendi günahlarını görür, başkalarının günahlarını görmez. Başkalarının hatalarına değil, kendi iç dünyasına bakar. Bütün Müslümanları kardeş bilir ve bu anlayışla onlara yaklaşır. Ne mutlu oruçla, ruhlarının senelik tadilatını yapabilenlere!...